

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “รายได้ของประชาชนมีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสุ่มตัวอย่างจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลางที่มีรายได้มากและมีรายได้น้อยต่างกัน ทั้งเพศชายและเพศหญิง หลายสาขาอาชีพ เช่น เกษตร, รับจ้าง, ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ เป็นต้น

โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 366 คน ใน 4 ตำบลคือ ตำบลบ้านกลาง ตำบลมะขามหลวง ตำบลมะขุนหวาน และตำบลท่าวังพร้าว รวม 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 26-27 คน แบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างถามเกี่ยวกับรายได้ของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. คำถามเกี่ยวกับรายได้ของประชาชนต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่น

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและความสัมพันธ์ต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้คือ

1. ศึกษาถึงรายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันกับพฤติกรรมการ

ตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่น

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์

ต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการศึกษาไว้ดังนี้

1. รายได้ของประชาชนมีผลต่อการเลือกตัวแทนผู้บริหารท้องถิ่น
2. รายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

เมือง

3. ผู้มีรายได้ต่างกันมีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.1

ข้อ 1) แสดงให้เห็นว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.4 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 45.6

ข้อ 2). ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.9 รองลงมาคืออายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.3 และมีอายุระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.0 ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 50-59 คิดเป็นร้อยละ 17.5 อายุ 59 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.5 และอายุ 20 ปี ลงมามีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.7

ข้อ 3). การศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 16.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 15.0 ประกาศนียบัตรและอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 9.8 ปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 5.2 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.8 เท่านั้น

ข้อ 4). ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกรรมกรรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 23.0 เกษตรคิดเป็นร้อยละ 16.4 ลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และรับราชการและรัฐวิสาหกิจมีเพียงร้อยละ 4.1

ข้อ 5). ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 4,001-5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 3,001-4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23 รายได้ระหว่าง 5,000-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.99 รายได้ระหว่าง 2,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.3 รายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.3 ส่วนรายได้มากกว่า 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.1. เท่านั้น

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนจำนวนเพศชายและเพศหญิงมีอยู่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ตารางที่ 4.1) แต่ข้อมูลที่น่าสนใจ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการศึกษาของประชาชน เพราะส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ 53 เกินกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างอาชีพรับจ้างทั่วไป กรรมกร รายได้เฉลี่ยโดยประมาณ 4,001-5,000 บาท (ตารางที่ 4.1) ซึ่งให้เห็นว่าถ้าเป็นเช่นนี้ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครอง รัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสิทธิที่ประชาชนควรรู้เป็นพื้นฐานต่อระบบการปกครองประชาชนจะรู้เรื่องพวกนี้ เข้าใจเรื่องนี้กันอย่างไร การปฏิรูปการศึกษาจะต้องจัดให้เข้าถึงคนกลุ่มนี้อย่างไร และอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30-49 ปี ซึ่งต้องเป็นกำลังขับเคลื่อนระบบการปกครองไปอีกรุ่น ตลอดจนเด็กรุ่นต่อไปซึ่งการศึกษาภาคบังคับใช้บังคับกับเด็กมัธยมต้น (ม.3) รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาให้เด็กรุ่นใหม่ มีความตื่นตัวเข้าใจการปกครองตลอดจนสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการปกครอง เช่น

สิทธิในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ถอดถอน ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต
ของตน

ส่วนที่ 2 ความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.9 สนใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.6 สนใจมาก คิดเป็นร้อยละ 30.1 และไม่สนใจต่อการเลือกตั้งซึ่งน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.5

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 80.9 มีความสัมพันธ์เป็นเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 8.7 มีความสัมพันธ์เป็นญาติ คิดเป็นร้อยละ 7.4 และเป็น
ผู้ร่วมอาชีพเดียวกัน ซึ่งมีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.0

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบประวัติส่วนตัวของผู้สมัครเกิน 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.1 ทราบประวัติส่วนตัวของผู้สมัครในช่วงเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.8 ไม่ทราบมาก่อน คิดเป็น
ร้อยละ 15.3 และทราบน้อยกว่า 4 ปี น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 9.8

ผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ตอบแบบสอบถามเคยเห็นเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 37.2
ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 32.0 เคยเห็นช่วงเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.6 และไม่เคยเห็นมีน้อยที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 9.3

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ไม่สัมพันธ์กับการเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 68.9 มีความสัมพันธ์
มาก คิดเป็นร้อยละ 22.7 มีความสัมพันธ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.7 และมีความสัมพันธ์มาก ซึ่ง
มีส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.6

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะสามารถทำตามนโยบายที่หาเสียง
เชื่อในบางเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 62.6 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 23 ไม่เชื่อว่าจะทำได้ 4.4 เชื่อว่าจะทำ
ได้ซึ่งมีส่วนน้อยเพียง 10.1 เท่านั้น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านรายได้ของผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อการกำหนด
นโยบายของฝ่ายบริหาร ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 40.4 ไม่มีส่วน คิดเป็นร้อยละ 23.5 มีส่วน
โดยอ้อม คิดเป็นร้อยละ 21.3 และมีส่วนโดยตรงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.8

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีรายได้มาก (รวย) เข้าไปเป็น
ตัวแทนน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.9 ต้องการมาก คิดเป็นร้อยละ 20.2 และมีความต้องการมากที่สุดมี
จำนวนเท่ากับไม่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 23.0

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการผู้สมัครที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.8 ความรู้ระดับประกาศนียบัตร/อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14.8 ความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 9.3 และความรู้ระดับ ป.4-ม.3 คิดเป็นร้อยละ 10.1

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้วิจัยพบว่าประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลางมีวัฒนธรรมการเมืองที่น่าสนใจ

1. ระบบอุปถัมภ์ ต่อคำถามที่ว่า การบริจาคเงินให้วัด หรืองานของหมู่บ้านมีส่วนช่วยผู้สมัครเลือกตั้งได้คะแนนร้อยละ 75 ตอบว่าใช่ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้อุปถัมภ์ (บริจาคเงิน) การบริจาคหรือการช่วยเหลือ จะส่งผลทำให้ผู้ถูกอุปถัมภ์เกิดความรู้สึกที่ดี และต้องตอบแทนแก่ผู้ให้บริจาคด้วยการลงคะแนนให้

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ ต่อคำถามจะรับเงินก็เพราะว่าเลือกใครก็เหมือนกันมีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 49 แสดงให้เห็นว่าประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลางยังไม่สนใจการเมือง ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความผูกพันที่ตนมีถึงต่อระบบการเมืองโดยทั่ว ๆ ไป จึงไม่มีความคิดที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองรวมทั้งไม่ได้หวังถึงผลของการเลือกตั้ง หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

จากกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถามจากตาราง 4.2 พบว่าในส่วนวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลาง มีวัฒนธรรมทางการเมืองตามที่ Almon และ Verva ได้จำแนกไว้ได้แก่

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบคือมีผู้ตอบแบบสอบถามไม่สนใจต่อการเลือกตั้งจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า จะพบจากการแสดงออกทางการเมือง คือการไปลงคะแนนเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เนื่องจากไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวเสียสิทธิเลือกตั้ง เลือกผู้สมัครโดยไม่พิจารณา ตัวเลือกจากคำถามทราบประวัติผู้สมัคร ทราบประวัติส่วนตัวผู้สมัคร มีผู้ตอบแบบสอบถามว่าไม่ทราบประวัติมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 15.3

3. วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองจะพบจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการผู้สมัครที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการผู้มีความรู้ที่จะบริหารเทศบาล มีความคิดทัศนคติที่ดีต่อผู้มีความรู้ เพื่อพัฒนาองค์กร

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่าในระดับเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด คือ การเลือกตั้งนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหารจะทำให้แก้ปัญหาดีขึ้น และความยากจนทำให้ชื่อเสียงได้ง่าย มีค่าเฉลี่ย 2.63 2.52 และ 2.43 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับไม่แน่ใจกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ประชาชนยังไม่เข้าใจระบบเลือกตั้ง ประชาชนให้ความสนใจกับการเลือกตั้งท้องถิ่นน้อย การประชาสัมพันธ์ไม่ดี นโยบายผู้สมัครไม่ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผู้สมัครมิให้เล็กน้อย และกรรมการเลือกตั้งไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.17 2.14 2.05 1.99 1.89 และ 1.66 ตามลำดับ

และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับไม่เห็นด้วย ได้แก่ เจ้าหน้าที่เลือกตั้งไม่เป็นกลาง ผู้สมัครทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และผู้สมัครใช้วิธีซื้อเสียงมีค่าเฉลี่ย 1.66 1.39 และ 1.18 ตามลำดับ

ตาราง 4.3 จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะพบว่าประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลางมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าการเลือกตั้งนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหารจะทำให้แก้ปัญหาดีขึ้น และความยากจนทำให้ชื่อเสียงได้ง่าย แสดงให้เห็นถึงความต้องการของประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหาร ที่ดีสามารถบริหารให้ดีขึ้นและให้เหตุผลถึงการซื้อเสียงได้ว่าเกิดจากความยากจน

จากตารางที่ 4.4 แสดงรายละเอียดที่มีต่อการเลือกตั้ง ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่ามีหรือไม่มีในเรื่องต่างๆ ดังนี้

ทราบว่าการซื้อเสียงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย (ร้อยละ 97) เลือกผู้สมัครเพราะมีผลงาน และเลือกผู้สมัครเพราะมีนโยบายตรงใจ (ร้อยละ 95) ได้เปรียบเทียบความสามารถของผู้สมัครก่อนเลือกแล้ว (ร้อยละ 94) ระยะเวลา 4 ปี เพียงพอที่จะทำให้ทราบว่าผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งมีความสามารถหรือไม่มี (ร้อยละ 79) การบริจาคเงินให้วัด หรืองานของหมู่บ้านมีส่วนช่วยผู้สมัครเลือกตั้งได้คะแนน (ร้อยละ 75) จำนวนเงินที่ซื้อเสียงใช้ประมาณ 200 บาท ขึ้นไปแล้วแต่พื้นที่ (ร้อยละ 74) การซื้อเสียงเป็นเรื่องธรรมดาของการแข่งขันทางการเมือง (ร้อยละ 72) ทราบข่าวการซื้อเสียงจากเพื่อนบ้าน (ร้อยละ 70) จำนวนเงินที่ซื้อเสียงจะใช้ประมาณ 50 ถึง 200 บาท (ร้อยละ 65) จะรับเงินก็เพราะว่าเลือกใครก็เหมือนกัน (ร้อยละ 49) และถ้าไม่ซื้อเสียงจะมีผู้ไปเลือกตั้งน้อย (ร้อยละ 45)

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้วิจัยพบว่าประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลางมี วัฒนธรรมการเมืองที่น่าสนใจ

1. ระบบอุปถัมภ์ ต่อคำถามที่ว่า การบริจาคเงินให้วัด หรืองานของหมู่บ้านมีส่วนช่วย ผู้สมัครเลือกตั้งได้คะแนน ร้อยละ 75 ตอบว่าใช่เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้อุปถัมภ์ (บริจาคเงิน) การ บริจาคหรือการช่วยเหลือจะส่งผลทำให้ผู้ถูกอุปถัมภ์เกิดความรู้สึกที่ดีและต้องตอบแทนแก่ผู้ให้ บริจาคด้วยการลงคะแนนให้

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบต่อคำถามจะรับเงินก็เพราะว่าเลือกใครก็เหมือนกัน มี ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 49 แสดงให้เห็นว่าประชาชนเทศบาลตำบลบ้านกลาง ยังไม่สนใจ การเมือง ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และความผูกพันที่ตนมีถึงต่อระบบการเมืองโดยทั่วๆ ไป จึงไม่มี ความคิดที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองรวมทั้งไม่ได้หวังถึงผลของการเลือกตั้ง หรือก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 4 รายได้ของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง

จากตาราง 4.5 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งสมาชิกสภา เทศบาลในด้านการซื้อเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล

จากตาราง 4.6 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมือง ในด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ต่อการซื้อเสียงของผู้สมัครที่ชนะการเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

จากตาราง 4.7 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองของประชาชนด้านการรณรงค์หาเสียง กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์ กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนด้านการรณรงค์หาเสียง

จากตาราง 4.8 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมืองของประชาชนด้านการกระทำของแต่ละกลุ่ม (การเลือกผู้สมัครเพราะนโยบายตรงใจ) กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ด้านการกระทำของแต่ละกลุ่ม

จากตาราง 4.9 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการบริจาคเงินให้วัด หรืองานของหมู่บ้าน มีส่วนช่วยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนน กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

จากตาราง 4.10 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ในด้านรายได้จากอาชีพมีส่วนสัมพันธ์กับผลการเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์

จากตาราง 4.11 พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองในระบบอุปถัมภ์ ในด้านความสัมพันธ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้มีรายได้ทุกระดับไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองระบบอุปถัมภ์

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้ของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นต่อประเด็นการเลือกตั้งท้องถิ่น การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองและความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมือง พบว่ารายได้ของประชาชนไม่มีผลไม่มีความสัมพันธ์กับเรื่องดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าไม่ว่าผู้มีรายได้มากหรือน้อย ประชาชนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจ สนใจการเมืองเพราะถ้าไม่สนใจหรือศึกษาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นใกล้ตัวจริง หรือจะเป็นด้วยสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่างๆ ทำให้ประชาชนต้องเรียนรู้เอง เข้าใจเอง ถูกบ้างผิดบ้าง ผู้วิจัยก็ตั้งใจและรู้สึกดีกับความพยายามเข้าใจ โดยที่ภาครัฐให้ความสนใจและพยายามให้ความรู้ต่อประชาชนเรื่องเลือกตั้งน้อยมากและไม่ต่อเนื่อง จะทำก็ต่อเมื่อท้องถิ่นนั้นถึงเวลาเลือกตั้งเท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

- 1) ศึกษารายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของประชาชนที่ต่างกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่น
- 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันกับความสัมพันธ์ต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

ผลการวิจัยพบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งเทศบาลตำบลบ้านกลางมีวัฒนธรรมทางการเมืองดังนี้

1. วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมือง (Participant Political Culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนสนใจในการเมืองทั่ว ๆ ไป มีการรับรู้ต่อโครงสร้างทางการเมือง กระบวนการปกครอง เสนอความคิดเห็น หรือ มีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร อำนาจนำมาซึ่งสิ่งที่ดีหรือดีขึ้น ระยะเวลา 4 ปี ของผู้บริหารใช้เวลาทำงานมีผลงานหรือไม่ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะของการเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ (ตารางที่ 4.3)

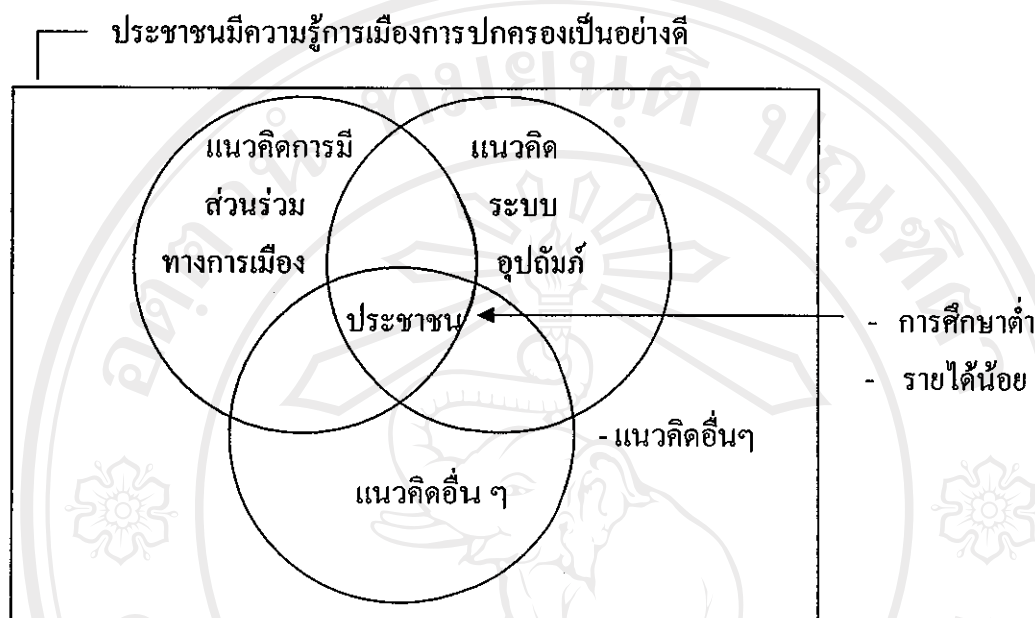
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) โดยเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองโดยประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังจะเห็นได้จาก (ตาราง 4.3) ประชาชนให้ความสนใจการเลือกตั้งท้องถิ่นน้อย แต่ก็ไปเลือกโดยการชี้แนะของผู้นำของแต่ละหมู่บ้าน หรือ (ตาราง 4.3) ประชาชนยังไม่เข้าใจระบบเลือกตั้ง แต่ก็ไปเลือกตั้งตามการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง หรือหน่วยงานของรัฐ

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนไม่มีความรู้ระบบการเมืองและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่มีความความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง ดังจะพบได้จากตาราง 4.2 ความสนใจต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นมีผู้ไม่สนใจร้อยละ 5.5 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่มากในภาวะปัจจุบัน ที่กระแสดการมีส่วนร่วมมีมาก

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

จากการศึกษารายได้ของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นทำให้ทราบว่าประชาชนมีความรู้มีการศึกษาค่อนข้างมาก อยู่ในระดับเพียงอ่านออกเขียนได้ บางครั้งในการทำแบบสอบถามผู้วิจัยยังต้องอ่าน และแปลความหมายให้ฟังก่อน ซึ่งการรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของรัฐในการให้ความรู้ เรื่องการเมืองการปกครอง สิทธิต่าง ๆ ตลอดจนแนวความคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งโดยหลักการแล้วถือว่าดีแต่ทางปฏิบัติ ยังต้องเตรียมความพร้อมอีกมาก ประชาชนส่วนใหญ่ของท้องถิ่นอย่างน้อยที่สุดควรมีความรู้ทางรัฐศาสตร์เกินครึ่งหนึ่งของท้องถิ่นนั้น ๆ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงจะได้ผล ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าแม้จะให้ประชาชนเลือกตั้งโดยวิธีกากบาท ยังกากบาทไม่ถูกเลย เขียนชื่อก่อนเลือกตั้ง ยังใช้วิธีประทับลายนิ้วมืออยู่เลย ผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัญหาเหล่านี้ อย่าไปไกลแบบเอาตัวรอดโดยละทิ้งประชาชนไว้เป็นฐานแห่งความสำเร็จของท่าน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการเมืองการปกครอง

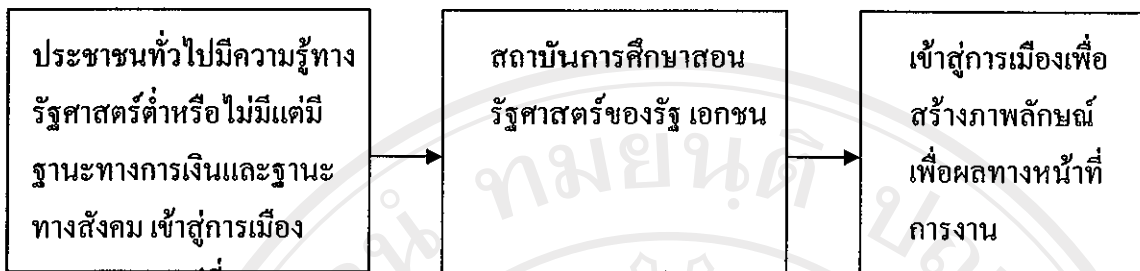

จากรูปที่ 1

อภิปรายได้ว่า ถ้าสังคมที่ประชาชนมีการศึกษาดี รัฐจัดให้ประชาชนได้มีการศึกษาเท่าเทียมกัน ทั้งในเมืองและชนบทอย่างเป็นระบบ กล่าวคือจัดให้มีการศึกษาระบบการเมืองการปกครองก่อน จึงจะเข้าสู่การเมืองโดยจัดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ประถมไปจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างถูกต้องและเข้าใจกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิดระบบอุปถัมภ์ และแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ หรืออีกหลายแนวคิดก็คงเป็นเพียงกรอบอยู่ในองค์ความรู้ของประชาชนที่มีอยู่เป็นจำนวนมากของสังคม การเอาโรคเอาเปรียบในสังคมจะกระทำได้ยาก เพราะประชาชนได้รับการศึกษาดี การประกอบอาชีพของประชาชนก็สามารถทำรายได้อย่างยุติธรรม มีรายได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ ไม่ถูกผู้ปกครองอาศัยความไม่รู้ เอาเปรียบประชาชนทั้งในเชิงนโยบาย และทางปฏิบัติ

All rights reserved

ปัจจุบัน รูปที่ 2 ผู้มีความรู้ทางรัฐศาสตร์

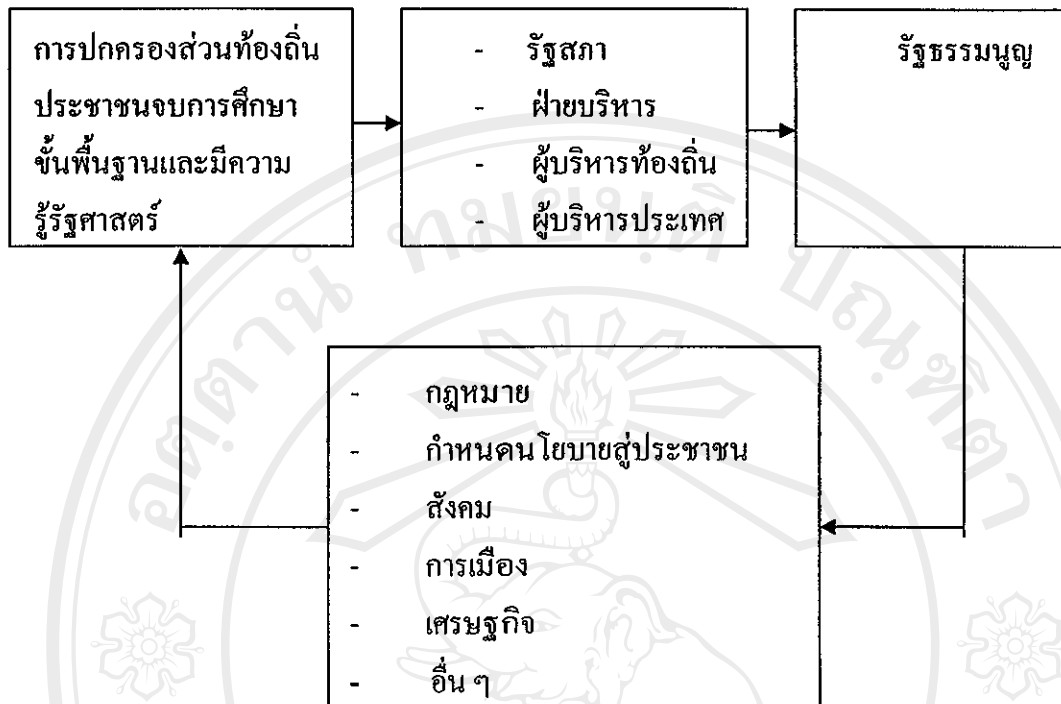

จากรูปที่ 2

ประชาชนรู้เรื่องรัฐศาสตร์ มีจำนวนน้อยมากในสังคมหรือชุมชนส่วนใหญ่ผู้ได้รับโอกาสทางการศึกษาจะเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเรียนเองได้ รัฐก็ให้โอกาสคนจำนวนน้อย เช่น ราชการ นักการเมือง ให้สิทธิเรียนฟรี โดยตั้งเบกงบประมาณได้ ซึ่งในความเป็นจริง เงินภาษีที่ต้องจ่ายควรจะนำไปใช้เพื่อปูพื้นฐานให้เด็กที่เรียนในการศึกษาภาคบังคับจะเป็นการแก้ปัญหาในเชิงมหภาคได้ดีกว่า ซึ่งถ้าปฏิรูประบบราชการ ปฏิรูประบบการศึกษาอย่างนี้อีก 100 ปี สัดส่วนผู้มีความรู้รัฐศาสตร์ก็มีสัดส่วนเหมือนเดิม แก้ปัญหาสังคมไม่ได้

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยต่อการปฏิรูปการศึกษา

รัฐบาลต้องปฏิรูประบบการศึกษา โดยให้การศึกษาเข้าถึงทุกพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่ จัดให้มีการเรียนการสอนรัฐศาสตร์ในการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งทางตรง เช่น สถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ทางอ้อมกำหนดให้สื่อทั้งของรัฐและเอกชนเสนอข้อมูลเผยแพร่ข่าวสารให้ความรู้ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับบริหารรัฐศาสตร์ เมื่อประชาชนหรือเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับการปกครองก่อนที่จะทำการถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน ต้องให้สอบวิชารัฐศาสตร์ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะทำบัตรประชาชนให้ เมื่อเป็นอย่างนี้เราจะได้ประชาชนที่มีคุณภาพ มีความรู้การแก้ปัญหาสังคมทำได้ง่าย ดังรูป

คำชี้แจงเพิ่มเติม

ด้วยความเป็นคนท้องถิ่น และอยู่ในท้องถิ่นตลอด ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงการศึกษามีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นอย่างไร แต่ข้อจำกัดของการศึกษา คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีการศึกษามีน้อย กล่าวคือ ในท้องถิ่นหรือนอกเมืองกรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีระยะห่างจากตัวอำเภอเมือง ที่มีสถานศึกษาอยู่มากและตั้งขึ้นเป็นเวลายาวนาน แต่สิ่งที่พบด้วยความเป็นจริงก็คือ ประชาชนที่อยู่ห่างจากตัวเมือง และสถานศึกษาเหล่านั้นเพียง 30 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก มีงบประมาณ 30 กว่าล้านบาท มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี น้อยมาก ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ คำถามจากกลุ่มตัวอย่างก็จะตกอยู่กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้จบการศึกษาชั้น ป.4 – มัธยมศึกษา ซึ่งมีอยู่มากที่สุด ทำให้ผลที่ได้ไม่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงใช้รายได้เป็นตัวเสริมทิศต่อประเด็นคำถาม โดยมุ่งหวังในคำตอบว่า ไม่ว่าคุณจะมีการศึกษาระดับใด การหารายได้จะไม่เท่ากัน คือ ผู้มีอาชีพเกษตรกรอาจมีรายได้จากอาชีพมากกว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีก็ได้ จึงเป็นที่มาของการวิจัย เรื่อง รายได้ของประชาชนมีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยใช้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกลางเป็นกรณีศึกษา